

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **A. M.**, zastoupeného Mgr. Jiřím Ostrýtem, advokátem se sídlem Slezská 14, Praha 2, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 12. 2011, č. j. CPR-10437-2/ČJ-2011-9CPR-V234, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 19. 3. 2012, č. j. 49 Az 12/2012 - 31,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 19. 3. 2012, č. j. 49 Az 12/2012 - 31, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 20. 9. 2011, č. j. KRPA-58013/ČJ-2011-000022, Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy, odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort uložila žalobci správní vyhoštění. Dobu, po kterou nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, stanovila na tři roky a počátek této doby od okamžiku, kdy žalobce pozbude oprávnění k pobytu na území České republiky. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím zamítla a původní rozhodnutí potvrdila.

[2] Žalobce proti rozhodnutí žalované podal dne 16. 12. 2011 žalobu, adresovanou Městskému soudu v Praze. Tomuto soudu byla žaloba doručena dne 19. 12. 2011. Usnesením ze dne 21. 12. 2011, č. j. 11 A 362/2011 – 11, rozhodl Městský soud v Praze o

postoupení věci Krajskému soudu v Praze (dále jen „krajský soud“). Krajskému soudu došla věc žalobce dne 31. 1. 2012. Žalobu proti rozhodnutí žalované krajský soud v záhlaví popsaným rozsudkem zamítl.

[3] Proti rozsudku krajského soudu brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností. V ní namítá, že žalovaná i krajský soud nesprávně posoudily otázku, zda okamžité vycestování představuje pro stěžovatele ohrožení na životě, tedy vážnou újmu ve smyslu § 179 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Stěžovatel trvá na tom, že v jeho případě je dán důvod znemožňující vycestování dle § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[4] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

II.
Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[5] Nejvyšší správní soud vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu a shledal přitom, že řízení před krajským soudem, jež vedlo k vydání tohoto rozsudku, trpělo vadami, ke kterým musí kasační soud přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Řízení před krajským soudem bylo zmatečné (§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.), neboť o žalobě rozhodoval nesprávně obsazený soud.

[6] Podle § 31 odst. 2 s. ř. s. (ve znění účinném od 1. 1. 2012) ve věcech rozhodnutí o správním vyhoštění rozhoduje specializovaný samosoudce. Podle úpravy účinné do 31. 12. 2012 se na obsazení soudu ve věcech rozhodnutí o správním vyhoštění vztahoval § 31 odst. 1 s. ř. s., podle kterého krajský soud ve věcech správního soudnictví, nestanoví-li zákon jinak, rozhoduje ve specializovaných senátech složených z předsedy a dvou soudců.

[7] Podle čl. II odst. 5 zákona č. 303/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, o žalobách ve věcech rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnutí o povinnosti opustit území, rozhodnutí o zajištění cizince, rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince, jakož i jiných rozhodnutí, jejichž důsledkem je omezení osobní svobody cizince, podaných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, rozhodne specializovaný senát ve složení podle dosavadních právních předpisů. To platí i v případě zrušení rozhodnutí krajského soudu na základě kasační stížnosti. Zákon č. 303/2011 Sb. nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2012.

[8] V nyní projednávané věci je nesporné, že žaloba ve věci rozhodnutí o správním vyhoštění byla podána přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 303/2011 Sb., konkrétně dne 16. 12. 2011. Tato žaloba však byla podána u místně nepříslušného soudu (Městský soud v Praze) a následně usnesením postoupena soudu místně příslušnému (Krajský soud v Praze), kterému došla až dne 31. 1. 2012. Rozhodující pro posouzení otázky, zda o ní měl rozhodovat samosoudce či specializovaný tříčlenný senát, je výklad pojmu „podání žaloby“, tedy zda je nutno podáním žaloby rozumět podání u jakéhokoli soudu, byť

místně (a případně i věcně) nepříslušného, či zda je žaloba podána až ve chvíli, kdy dojde věcně a místně příslušnému soudu.

[9] Konstantní judikatura Nejvyššího správního soudu zcela jasně upřednostňuje první ze shora uvedených výkladů. Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. V případech žalob proti rozhodnutí o správním vyhoštění stanoví zákon o pobytu cizinců v § 172 pro podání žaloby lhůtu deseti dnů ode dne doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni. Podle § 32 s. ř. s. je řízení zahájeno dnem, kdy návrh došel soudu.

[10] Jak uvedl zdejší soud např. v rozsudku ze dne 24. 9. 2008, č. j. 6 Ads 83/2008 – 41, soudní řád správní pro řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (§ 72 odst. 1 s. ř. s.) nestanoví, u kterého soudu má být žaloba podána, jinak řečeno, nestanoví jako podmínku, že žaloba musí být podána u věcně a místně příslušného soudu. Takovou podmínku nestanoví v žádném ze svých ustanovení ani zákon o pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud ve shora citovaném rozsudku dále uvedl, že z „*§ 32 s. ř. s. pouze vyplývá, že podáním návrhu u soudu je zahájeno řízení a zahájení řízení má vedle účinků procesních i účinky hmotněprávní v podobě stavení běhu promlčecích a prekluzívních lhůt. Zákon tedy v tomto ustanovení uvádí jen okamžik zahájení řízení u soudu. Otázka místní příslušnosti soudu k projednání věci je pak řešena v ustanovení § 7 s. ř. s. Má-li soud, u něhož byl návrh podán, za to, že k jeho vyřízení z hledisek uvedených v ustanovení § 7 odst. 2 až 5 s. ř. s.* (nyní § 7 odst. 2 až 3 s. ř. s., pozn. soudu) *není místně příslušný, má postupovat v zákoně pro tento případ stanoveným postupem. V takovém případě je povinen postoupit podání k vyřízení soudu místně i věcně příslušnému dle § 7 odst. 7 s. ř. s.* (nyní § 7 odst. 5 s. ř. s., pozn. soudu). *Z citovaných zákonných ustanovení tedy jednoznačně vyplývá závěr, že řízení se u soudu, bez ohledu na jeho místní příslušnost, zahajuje v tomto případě podáním žaloby a toto podání žaloby, tedy zahájení řízení u soudu, má v oblasti hmotného práva za následek i stavení běhu promlčecích a prekluzívních lhůt. Postoupení žaloby místně příslušnému soudu v důsledku podání žaloby k soudu místně nepříslušnému nemá vliv na běh lhůty k podání žaloby dle § 72 odst. 1 s. ř. s., neboť řízení u soudu jako takového je s popsanými hmotněprávními i procesními důsledky již zahájeno.*“ Jinak řečeno, podáním žaloby u soudu, byť místně nepříslušného, je zachována lhůta pro podání žaloby (což není otázkou, jež je nutno řešit v nyní souzené věci). Současně je však také zahájeno řízení ve věci, neboť žaloba byla podána. Na tom nemůže ničeho změnit ani následné postoupení věci k vyřízení soudu příslušnému, neboť návrh již byl podán, řízení zahájeno a soud, kterému byla věc postoupena, v něm toliko pokračuje (obdobně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2008, č. j. 8 As 2/2008 - 112, publ. pod č. 1721/2008 Sb. NSS).

[11] Nejvyšší správní soud současně poukazuje na obdobný právní názor, který za podobné procesní situace zaujal Vrchní soud v Praze v rozhodnutí ze dne 24. 2. 1995, sp. zn. 4 Cdo 42/94, publikovaném ve Sbírce rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod č. 6/1997. Podle tohoto rozhodnutí *„v ustanovení § 82 odst. 1 o.s.ř. není stanoveno, u kterého soudu má být žaloba podána. Proto k zahájení občanského soudního řízení (které má za následek i stavení běhu promlčecích lhůt) dochází dnem podání žaloby i u místně a věcně nepříslušného soudu, a to i když takový soud byl jen žalobcem požádán o „doručení žaloby“ místně nebo věcně příslušnému soudu“*.

[12] Nejvyšší správní soud aplikoval shora uvedená teoretická východiska na projednávanou věc následujícím způsobem:

[13] Ze soudního spisu vyplynulo, že stěžovatel žalobu podal (k poštovní přepravě) dne 16. 12. 2011. Městskému soudu v Praze žaloba došla dne 19. 12. 2011 – tohoto dne tedy bylo zahájeno ve smyslu § 32 s. ř. s. řízení o žalobě. Usnesením ze dne 21. 12. 2011, č. j. 11 A 362/2011 – 11, rozhodl Městský soud v Praze o postoupení věci krajskému soudu. Krajskému soudu došla věc žalobce dne 31. 1. 2012. To ovšem nic nemění na skutečnosti, že žaloby byla ve smyslu čl. II odst. 5 zákona č. 303/2011 Sb. podána dne 16. 12. 2011, tedy v době přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 303/2011 Sb. a o věci měl proto rozhodnout specializovaný senát ve složení podle dosavadních právních předpisů.

[14] Z napadeného rozsudku je však zřejmé, že ve věci rozhodovala samosoudkyně. Z tohoto důvodu bylo řízení před krajským soudem, jehož výsledkem je kasační stížností napadený rozsudek, zmatečné. Byť stěžovatel námitku zmatečnosti v kasační stížnosti neuplatnil, Nejvyšší správní soud k ní přihlédl z úřední povinnosti a pro tuto vadu také rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud bude v souladu se závazným právním názorem zdejšího soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) povinen o žalobě rozhodnout znovu, a to ve správném složení. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že z důvodu vady zmatečnosti řízení nemohl věcně přezkoumat kasační námitku stěžovatele.

[15] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. května 2012

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu